

Medlemmerne af Folketingets
Europaudvalg og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tlf. +45 33 92 00 00
Fax +45 31 54 05 33
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 3 00 18 06

Bilag
1

Kontor
N.1

Journal nr.
400.C.2-0

Dato
10. juni 1996

./.
Til underretning for Folketingets Europaudvalg fremsendes vedlagt en situationsrapport fra Rådet (økonomi- og finansministre) til Det Europæiske Råd i Firenze om forberedelse af tredje fase af den økonomiske og monetære union (dok.7940/96).

7940/96

LIMITE

UEM 15

FORBEREDELSE AF TREDJE FASE AF DEN ØKONOMISKE OG MONETÆRE UNION

Situationsrapport fra Rådet
til Det Europæiske Råd i Firenze

1. På mødet den 15.-16. december 1995 i Madrid opfordrede Det Europæiske Råd Rådet (økonomi og finans) til at udarbejde veje og midler for, hvorledes budgetdisciplinen kan sikres i tredje fase af Den Økonomiske og Monetære Union (ØMU) i overensstemmelse med traktatforpligtelserne, samt til at undersøge den række spørgsmål, der opstår, fordi nogle lande eventuelt ikke kommer til at deltage i euro-valutaen fra begyndelsen. Arbejdet med disse to spørgsmål skal respektere traktatens krav om, at medlemsstater, der går over til euro-valutaen efter 1999, skal kunne gøre det på samme vilkår og betingelser som dem, der anvendes i 1998 for de oprindeligt deltagende medlemsstater. Rådet blev endvidere opfordret til at afslutte det tekniske forarbejde, der skal udstikke den retlige ramme for anvendelsen af euroen, senest ved udgangen af 1996, og til at fremskynde det yderligere tekniske arbejde, der er nødvendigt for at gennemføre det scenario for indførelsen af den fælles valuta, der er vedtaget af Det Europæiske Råd.
2. Med hensyn til den retlige ramme for anvendelsen af euroen bemærkede Rådet, at arbejdet skrider frem såvel i Det Europæiske Monetære Institut som i Europa-Kommissionen. Rådet vil afslutte sit tekniske forarbejde inden årets udgang.
3. Rådet har i sit arbejde med budgetdisciplin og valutakursrelationer draget nytte af det arbejde, der er gjort af Europa-Kommissionen og Det Europæiske Monetære Institut på deres respektive kompetenceområder. På baggrund af de fremskridt, der er nået hidtil, er Rådet overbevist om, at det vil være i stand til at forelægge sine konklusioner om de operationelle aspekter af begge spørgsmål på Det Europæiske Råd i Dublin i slutningen af året.

En ramme for stabilitet

4. Et stabilt økonomisk klima er nødvendigt, for at det indre marked kan fungere tilfredsstillende, og for at der kan komme større investeringer, vækst og beskæftigelse, og er derfor i alle medlemsstaters interesse. Prisstabilitet baseret på hensigtsmæssige pengepolitikker og sunde offentlige finanser er en forudsætning for, at valutakurserne kan forblive stabile, og for, at man kan indføre den fælles valuta euroen. Sunde offentlige finanser må fortsat udgøre et væsentligt bidrag til bevarelsen af stabile forhold i de medlemsstater, der har indført euroen. En valutakursmekanisme vil give medlemsstater med dispensation en reference for, hvorledes de skal føre sunde økonomiske politikker.
5. Rådet mener, at det vil være hensigtsmæssigt at behandle valutakursspørgsmål og budgetdisciplin parallelt. Der er allerede enighed om, at disse spørgsmål ikke berettiger til en forhøjelse af overførslerne fra fællesskabsbudgettet.
6. Alle medlemsstater, uanset om de indfører euroen eller ej, har en stærk fælles interesse i, at Den Økonomiske og Monetære Union og valutakursmekanismen fungerer godt. Alle medlemsstater vil derfor blive involveret i dialogen om de spørgsmål, som overgangen til ØMU'ens tredje fase giver anledning til, herunder monetære spørgsmål og valutakursspørgsmål samt institutionelle og budgetmæssige spørgsmål. Det er ligeledes vigtigt at udarbejde et scenario, der detaljeret beskriver den tekniske proces, der skal følges, når en medlemsstat senere slutter sig til euroområdet.
7. Traktaten indeholder allerede et godt grundlag for dialogen om sikring af stabilitet. I artikel 103 fastlægges rammen for samordningen af medlemsstaternes økonomiske politikker på fællesskabsplan. Heri fastsættes det, at Rådet skal drøfte og vedtage overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker, og der etableres ordninger for multilateral overvågning af de økonomiske udviklinger og politikker for at sikre en tættere samordning af de økonomiske politikker og en varig konvergens mellem de økonomiske resultater. Hvis en økonomisk politik ikke er i overensstemmelse med de overordnede retningslinjer, eller der er risiko for, at den bringer Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde i fare, kan Rådet til den pågældende medlemsstat rette de nødvendige henstillinger, der kan offentliggøres. Artikel 103, stk. 5, giver mulighed for vedtagelse af sekundær lovgivning med henblik på fastsættelse af detaljerede retsregler for anvendelsen af disse bestemmelser. Det vil blive undersøgt, hvorledes man kan benytte dette stykke for at styrke rammen for stabiliteten.

Budgetdisciplin i tredje fase

8. Den Monetære Union må nødvendigvis bygge på en streng budgetdisciplin på et varigt grundlag. Selv om medlemsstaterne fortsat er ansvarlige for deres budgetpolitik, kræver traktaten, at alle medlemsstater, der deltager i tredje fase (det gælder også medlemsstater med dispensation), skal undgå uforholdsmæssigt store offentlige underskud. For bedre at være i stand til at opfylde denne forpligtelse skal medlemsstater, der har indført euroen, overholde mere specifikke ordninger for budgetdisciplin. I den forbindelse er en stabilitetspagt under drøftelse. Medlemsstater med dispensation kan eventuelt blive opfordret til at deltage på passende vilkår under hensyn til, at visse bestemmelser om proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud ikke gælder for dem.
9. Den 3 procents-referenceværdi for offentlige underskud, der er angivet i traktaten, skal ses som en øvre grænse bortset fra den begrænsede grad af fleksibilitet, traktaten giver i artikel 104 C. En overskridelse af denne referenceværdi kan tillades, hvis den både er "exceptionel" og "midlertidig", og hvis procenten fortsat ligger "tæt på referenceværdien". Rådet vil i de kommende måneder skulle træffe afgørelse om, hvorvidt og i givet fald hvordan disse vilkår skal fastlægges for de medlemsstater, der deltager i euro-området. Det er imidlertid klart, at i medlemsstater, der har indført euroen, må referenceværdien ikke overskrides i løbet af en normal konjunkturcyklus.
10. For at de automatiske stabilisatorer skal kunne fungere, når det er nødvendigt, i løbet af en konjunkturcyklus som helhed, uden at 3 procents-referenceværdien overskrides, bør hver enkelt medlemsstat tilstræbe en budgetstilling tæt på balance eller med overskud på mellemlang sigt. Med henblik herpå vil Rådet i de kommende måneder på grundlag af et forslag fra Kommissionen baseret på artikel 103 udarbejde et forslag til, hvorledes man bedst kan overvåge medlemsstaternes budgetstillinger på mellemlang sigt. Denne overvågning vil blive udformet på en sådan måde, at den giver en tidlig advarsel om et underskud, der kan blive uforholdsmæssigt stort.
11. Herudover foreslår Rådet med henblik på at bistå medlemsstaterne yderligere med at undgå uforholdsmæssigt store underskud, at procedurerne i artikel 104 C strammes. Det vil på grundlag af et forslag fra Kommissionen i de kommende måneder undersøge, hvordan man - på måder, der er forenelige med traktaten - kan fremskynde proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, især ved at sætte stramme tidsfrister for de forskellige trin i proceduren, samt hvordan man kan opstille en formodning om, at Rådet efter at have fastslået, at et uforholdsmæssigt stort underskud varer ved, vil pålægge sanktioner i et nærmere foreskrevet omfang - idet målet er at skabe klare forventninger om en bod, der er tilstrækkelig stor til at have præventiv virkning. Der skal i den forbindelse erindres om, at det tyske forslag om en stabilitetspagt under henvisning til de relevante traktatbestemmelser indeholder bestemmelser om et ikke-rentebærende depositum, der konverteres til en bod, hvis underskuddet bliver ved med at være uforholdsmæssigt stort.

12. Traktaten indeholder forskellige muligheder for at virkeliggøre disse muligheder. Artikel 104 C, stk. 14, tredje afsnit, giver mulighed for, at Rådet med kvalificeret flertal kan vedtage de nærmere regler for anvendelsen af bestemmelserne i protokol (nr. 5) om proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud. Artikel 104 C, stk. 14, andet afsnit, giver mulighed for, at denne protokol med enstemmighed kan erstattes med passende bestemmelser. I begge disse afsnit handler Rådet på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet.

Relationerne mellem deltagere og ikke-deltagere i euro-området

13. Rådet har indtil nu koncentreret sig om valutakursrelationerne mellem deltagere og ikke-deltagere i euro-området og spørgsmål i forbindelse med en ny valutakursmekanisme.
14. Det indre markeds funktion må ikke bringes i fare som følge af ikke-berettigede reale valutakursudviklinger eller af for store nominelle valutakursfluktuationer mellem euroen og de øvrige EU-valutaer, hvilket ville bringe forstyrrelser i handelsstrømmene mellem medlemsstaterne. En vedvarende konvergens mellem de grundlæggende økonomiske resultater er en forudsætning for en holdbar valutakursstabilitet. Med henblik herpå er der enighed om, at alle medlemsstater i ØMU's tredje fase må føre disciplinerede og ansvarlige pengepolitikker, der sigter mod prisstabilitet. Samordningen af pengepolitikkerne inden for rammerne af ECB's Generelle Råd vil derfor spille en central rolle. Sunde finanspolitikker og strukturpolitikker i alle medlemsstater er mindst lige så væsentlige for en holdbar valutakursstabilitet.
15. En valutakursmekanisme kan bidrage til at sikre, at medlemsstaterne fører en stabilitetsorienteret politik, og fremme konvergens blandt de medlemsstater, der ikke deltager i den fælles valuta, og dermed hjælpe dem i deres bestræbelser for at indføre den fælles valuta. Samtidig kan den også beskytte dem tillige med de deltagende medlemsstater mod uberettigede pres i valutamarkederne. I sådanne tilfælde kan den hjælpe ikke-deltagende medlemsstater, når deres valutaer kommer under pres, med at kombinere passende politiktiltag, herunder renteindgreb, med koordineret intervention. Og den ville hjælpe med at sikre, at medlemsstater, der stræber efter at indføre euroen efter 1. januar 1999, får samme behandling som dem, der deltager fra begyndelsen, med hensyn til opfyldelse af konvergenskriterierne.
16. På baggrund af disse betragtninger er det hensigtsmæssigt, at en ny valutakursmekanisme erstatter den nuværende valutakursmekanisme fra den 1. januar 1999. Den skulle afspejle den lære og de erfaringer, der er opnået med det nuværende system, samt give kontinuitet. Medlemskab skulle fortsat være frivilligt. Ikke desto mindre kan det forventes, at medlemsstater med dispensation, slutter sig til mekanismen. Ikke-deltagende medlemsstater skal i henhold til traktatens artikel 109 M behandle deres valutakurspolitik som et spørgsmål af fælles interesse, og det er derfor besluttet, at valutakurserne skal overvåges og

vurderes på fællesskabsplan især med henblik på at undgå for-
drejninger af det indre marked. Økofin-Rådet, der bistås af Det
Økonomiske og Finansielle Udvalg (efterfølgeren for Det Monetære
Udvalg i tredje fase), Kommissionen og ECB vil inden for deres
respektive kompetenceområder varetage denne overvågning og
vurdering. Der vil under traktatens artikel 103 blive indført en
passende procedure i forbindelse med udarbejdelsen af de over-
ordnede økonomiske retningslinjer.

17. Det forudsættes i traktaten, at der findes en valutakursmekanis-
me, men der findes ikke noget retsgrundlag herfor. Rådet fore-
slår, at den nye mekanisme, således som det er tilfældet med de
nuværende ordninger, indføres ved en resolution vedtaget af Det
Europæiske Råd. Rådet foreslår også, at de operationelle pro-
cedurer fastlægges ved en aftale mellem Den Europæiske Central-
bank (ECB) og centralbankerne i medlemsstaterne uden for euro-
området.
18. Den nye valutakursmekanisme skal baseres på centralkurser, for
hvilke der fastsættes udsvingsmargener. Euroen bliver ankeret i
et i praksis asymmetrisk system. Der bliver således hverken
nogen valutakurvenhed eller divergensindikator. Intervention
bliver obligatorisk for begge parter, når margenen nås, med
støtte i tilsvarende kreditfaciliteter. Hverken ECB eller cen-
tralbankerne med ansvar for de andre valutaer i den nye mekanis-
me vil dog være forpligtet til at støtte valutaer, hvis det
strider imod deres primære opgave, som er at opretholde prissta-
biliteten.
19. Ministrene, ECB og centralbankerne med ansvar for de andre
valutaer, der deltager i den nye valutakursmekanisme, vil fast-
sætte centralkurserne ved fælles overenskomst efter en fælles
procedure, der omfatter Europa-Kommissionen (dvs., at Rådet som
sådan fortsat ikke inddrages i proceduren). Centralkursernes
stabilitet skal overvåges tæt og vedvarende under inddragelse af
ECB, således at justeringer kan foretages i tide. I den for-
bindelse bør ECB blandt de andre berørte parter have mulighed
for i fortrolighed at indlede en procedure med henblik på en
genovervejelse af centralkurserne.
20. På baggrund af tidligere og aktuelle erfaringer med valutakurs-
mekanismen skal den nye mekanisme udformes på en sådan måde, at
den giver rum for medlemsstaternes forskellige grader af kon-
vergens. Mekanismen vil derfor blive karakteriseret ved relativt
brede margener ligesom de nuværende. Rådet vil undersøge nøjere,
om det vil være hensigtsmæssigt med strammere forbindelser.
Endvidere kunne ECB og de respektive nationale myndigheder på et
skønsmæssigt grundlag træffe beslutning om intramarginal inter-
vention, herunder samordnet intervention, parallelt med andre
hensigtsmæssige tiltag fra de sidstnævnte. Systemet vil sikre,
at medlemsstater, der tilslutter sig euroen senere, behandles på
samme måde som de oprindelige deltagere.

Næste skridt

21. Rådet (økonomi og finans) ser gerne, at Det Europæiske Råd giver sin mening til kende om de spørgsmål, der behandles i denne rapport. Under hensyntagen til disse meningstilkendegivelser vil Rådet (økonomi og finans) i de kommende måneder fortsætte arbejdet med henblik på at fremlægge konklusioner, der fremviser væsentlige fremskridt på alle disse områder. Det Europæiske Råd i Dublin vil få til opgave at godkende substansen i disse forslag og opfordre Rådet, Kommissionen og EMI til, hver på deres kompetenceområde, at forberede gennemførelsesinstrumenterne.
-

